

ספר עובר לסוחר – קיצור עניני הלכות משא ומתן השייכים לכל אדם

בעלי בתים

לח) לכתחילה יקבע עם הפועל תנאי העבודה ושעות העבודה, ואם לא קבע, הרי הוא נוהג עמו כמנהג המדינה, ואפילו הוסיף על שכרו המקובל, אינו יכול לדרוש ממנו תנאי עבודה יותר מהמקובל אם לא התנה כן בשעה ששכרו.

לט) אמר לאומן עשה לי דבר פלוני ואקחנו ממך ועשאו האומן ואחר כך אינו רוצה לקחתו חייב בעל הבית המזמין לשלם להאומן כל הפסדו מחמת שיהיה צריך למכור הדבר לאחר.

מ) יש להזהר שלא לקפח שכר סרסור (מתווך) או שדכן כי בכלל שכירות פועלים הם, ושיעור שכרם הוא לפי מנהג המקום, ואפילו לא ביקש ממנו שיתווך או שישדך לו חייב לשלם שכרו הראוי. וכל זה כשעשה הסרסור והשדכן מתחילה על דעת לבקש שכר, אבל אם עשה בתחילה על דעת מתנה או בתורת ידידות אינו יכול לחזור ולתבוע שכר.

מא) אומן העושה מלאכה בחפץ של בעל הבית, קובעין למי שייך הפסולת שנפל או נשאר לפי מנהג המקום.

תשלום שכר שכיר בזמנו

מב) חייב לתת שכר שכיר בזמנו, אחד שכר אדם או כלים (ואם הפועל לא בא אצל הבעל הבית לקבל שכרו במקום שהיה להפועל היכולת לעשות כן אזי אין הבעל הבית עובר בלאו). ואפילו אם הפועל הוא עשיר, ואפילו אם העסק הוא על איזה דבר קטן (כי בדיני תורה אין חילוק בין דין של פרוטה לדין של מאה מנה), וכל שכן שאסור לפחות ממה שהשוה אתו בתחילה אפילו פרוטה אחת. ואין לשכור פועל כשיודע בבירור שלא יהיה לו מה לשלם בזמנו (ונראה שבעל הבית שיש לו פקידים המנהלים את מפעלו ואחראים לביצוע היום יומי, ועיקר האחראיות עליו, אין זה גורע מאחריותו בחיוב תשלום שכר לפועלים).

מג) ואימתי זמנו, כל שנגמרה השכירות ביום, בין שכיר יום ובין שכיר שעות, בין שכיר שבוע או חודש, זמנו עד סוף היום שנגמרה השכירות, וכל שנגמרה השכירות בלילה זמנו עד סוף הלילה (ודין זה שכיח מאד גבי babysitter). ואם התנה הבעל הבית עם הפועל לשלם בזמן אחר או שמכיר הפועל מתי דרך בעל הבית זה לשלם לפועליו, אזי מחשבין גמר השכירות לפי הזמן ההוא.